

Брюксел, 9 декември 2024 г.
(OR. en)

16694/24

AGRI 875
AGRILEG 455
AGRIFIN 144
AGRISTR 97
AGRIORG 180

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	9 декември 2024 г.
До:	Делегациите
Относно:	Заклучения на Съвета относно обща селскостопанска политика за периода след 2027 г., която отрежда централно място на земеделските стопани

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно обща селскостопанска политика за периода след 2027 г., която отрежда централно място на земеделските стопани, одобрени от Съвета на 4066-ото му заседание, проведено на 9–10 декември 2024 г.

Заклучения на Съвета

относно обща селскостопанска политика за периода след 2027 г., която отрежда централно място на земеделските стопани:

Към бъдещо селско стопанство на ЕС, което е конкурентоспособно, устойчиво, съобразено със земеделските стопани, основано на знанието и издържа на кризи

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

1. КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД правно обвързващите цели на общата селскостопанска политика (ОСП), определени в член 39 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), съгласно които ОСП след 2027 г. ще се стреми да се увеличава селскостопанската производителност, като по този начин да се осигури приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство, да се стабилизируют пазарите, да се гарантира снабдяването и да се гарантират разумни цени за потребителите.
2. КАТО ОТЧИТА хоризонталните цели, съдържащи се в Договора за Европейския съюз и ДФЕС, които са приложими за всички политики, а оттам и за ОСП, включително в член 11 от ДФЕС.
3. КАТО ИМА ПРЕДВИД, че предложенията, свързани със следващата многогодишна финансова рамка, ще бъдат представени от Комисията през следващата година и че те са от голямо значение за политиките в областта на селското стопанство и развитието на селските райони. Настоящите заключения не засягат резултата от преговорите, свързани с тях.
4. КАТО ПРИПОМНЯ заключенията на Европейския съвет, приети на 31 май 2022 г., в които се подчертава значението на ОСП за приноса на ЕС за продоволствената сигурност, и заключенията на Европейския съвет, приети на 22 март 2024 г., в които се подчертава съществената роля на ОСП и по-конкретно колко е значим издръжливият и устойчив селскостопански сектор за продоволствената сигурност, стратегическата автономност на Съюза и колко ценни са жизнеспособните селски общности. В тях се подчертава още, че земеделските стопани се нуждаят от стабилна и предвидима рамка, включително за да могат да се справят с предизвикателствата, свързани с околната среда и климата.

5. КАТО ПРИПОМНЯ, че приемането на новите изисквания на настоящата ОСП породи сериозни опасения сред земеделската общност и че съзакондателите реагираха, като измениха някои основни изисквания на ОСП.
6. КАТО СЕ ПОЗОВАВА на заключенията на Съвета относно дългосрочна визия за селските райони на ЕС, одобрени на 20 ноември 2023 г. по време на испанското председателство.
7. КАТО СЕ ПОЗОВАВА на заключенията на председателството, подкрепени от 26 държави членки, относно бъдещето на селското стопанство в ЕС, приети на 24 юни 2024 г. по време на белгийското председателство.
8. КАТО ПРИПОМНЯ Стратегическата програма, приета на 27 юни 2024 г., в която се определят политическите приоритети на ЕС за периода 2024 – 2029 г., включително че Европейският съюз ще насърчава конкурентоспособен, устойчив и издръжлив селскостопански сектор, който продължава да гарантира продоволствената сигурност и жизнеспособните селски общности. В нея също така се подчертава необходимостта от укрепване на позицията на земеделските стопани във веригата за доставки на храни, като същевременно се продължи опазването на природата и обръщането на тенденцията на влошаването на състоянието на екосистемите и се укрепва издръжливостта по отношение на водните ресурси в рамките на Съюза.
9. КАТО ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ политическите насоки за следващата Европейска комисия за периода 2024 – 2029 г., публикувани на 18 юли 2024 г., в които се набляга, че е важно да се изгради конкурентоспособно, устойчиво и издръжливо селско стопанство и продоволствена система; подчертава се, че справедливите и достатъчни доходи на земеделските стопани са от жизненоважно значение; посочва се необходимостта да бъдат възнаградени земеделските стопани, които работят с природата, опазват нашето биологично разнообразие и природни екосистеми и спомагат за декарбонизацията на нашата икономика по пътя към нулеви нетни емисии до 2050 г.; отправя се призив за защита на продоволствения суверенитет на Европа и се споменава необходимостта от нова европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси, за да се гарантира, че източниците се управляват правилно.
10. КАТО ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ резултатите от други инициативи относно бъдещата ОСП, като например становището на Европейския икономически и социален комитет „Към общата селскостопанска политика (ОСП) след 2027 г.“ и доклада от стратегическия диалог относно бъдещето на селското стопанство в ЕС.

**Бъдеща ОСП, която отрежда централно място на земеделските стопани и
възнагражда усилията им**

11. ПОДЧЕРТАВА, че селскостопанският сектор на ЕС, подкрепян от ОСП, предоставя на всички граждани на ЕС качествени и достъпни храни и основни обществени блага като крайъгълен камък на европейската икономика и общество и играе стратегическа роля за поддържането на жизнеспособни и разнообразни селски райони и селскостопански дейности в целия Съюз, като запазва продоволствената сигурност, европейския начин на живот, културните традиции и екосистемите.
12. ИЗТЪКВА значението на основаното на доверие партньорство със земеделските стопани и необходимостта интересът на земеделските производители да бъде поставен в центъра на ОСП с оглед на успешното постигане на по-амбициозни политически цели. ПОДЧЕРТАВА, че ОСП следва да продължи да съществува като инструмент на общата политика от стратегическо значение, по-специално в контекста на незаменимия ѝ принос за продоволствената сигурност и безопасността на храните в Европа и по света. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от съгласуваност и полезни взаимодействия между различните области на политиката и подходяща оценка на въздействието върху селското стопанство и селските райони.
13. ОТБЕЛЯЗВА, без да засяга следващата многогодишна финансова рамка, че за ОСП са необходими специални и подходящи ресурси и инструменти, за да се изпълняват ефективно многобройните ѝ цели, и че справедливото разпределение между държавите членки на подпомагането по ОСП, и особено на директните плащания, е деликатен въпрос и следва да се търси подходящо решение.
14. ОТБЕЛЯЗВА, че ОСП е пригодена за основаното на политиката разпределение на земеделските фондове, поради което НАСТОЙЧИВО ПРИКАНВА да се поддържа отделна и независима ОСП, съдържаща два стълба със засилена съгласуваност.
15. ПРИЗОВАВА за решителни мерки по първия стълб, при които директните плащания, обвързаното с производството подпомагане на доходите и секторните интервенции да подпомагат стабилността на доходите на земеделските стопани, да стимулират техния принос за екологичния преход и пазарните мерки да действат като защитна мрежа по време на криза.

16. ПОДЧЕРТАВА необходимостта да се продължи с решителни мерки по втория стълб, посветени на развитието на селските райони, като се подпомогне жизнеспособността на селските райони чрез инструменти, обхващащи селскостопански и неселскостопански дейности, и чрез използването на финансови инструменти, също така с цел да се допринесе за екологичния преход.

Повишаване на конкурентоспособността и подобряване на позицията на земеделските стопани в рамките на веригата за доставки на храни

17. ПОДЧЕРТАВА, че наред със запазването на пазарната ориентация на ОСП, е необходимо да се подобри функционирането на веригата за доставки на храни, разпределението на добавената стойност и възнаграждението на земеделските стопани чрез повишена прозрачност, подобро договаряне, организация и сътрудничество в рамките на селскостопанския сектор, насърчаване на споразумения за устойчивост, къси вериги за създаване на стойност и борба с нелоялните търговски практики.
18. ПОДЧЕРТАВА, че е важно доходите на земеделските стопани да са стабилни, поради което е необходимо да се определи сума за основно подпомагане на доходите, за да се поддържат икономически жизнеспособни и конкурентоспособни селскостопански дейности и производство на храни във всички региони на ЕС.
19. ИЗТЪКВА значението на семейните земеделски стопанства, включително малките, като основни активи на европейския селскостопански модел и ПРИЗОВАВА за въвеждането на специални и прости мерки за подпомагане на техните селскостопански дейности, като се вземат предвид регионалните и местните особености.
20. ОТЧИТА отрицателната тенденция на застаряване на населението, заето със земеделие, и значението на достатъчната приемственост между поколенията и по-голямото участие на жените, които са необходими, за да се гарантира непрекъснатостта на селскостопанското производство и жизнеспособността на селските райони, поради което ПРИЗОВАВА допълнително да се засили подкрепата за младите земеделски стопани; да им се помогне да започнат или да продължат селскостопанските си дейности; да се улесни достъпът до финансови ресурси и земеделска земя; да се поощрява прехвърлянето на земеделски стопанства, за да стане селското стопанство по-привлекателно за по-младото поколение и новите участници.
21. НАБЛЯГА НА ФАКТА, че е необходима подкрепа за инвестиции за насърчаване на конкурентоспособността и устойчивостта по цялата продоволствена верига и за подобряване на инфраструктурата в селските райони. ИЗТЪКВА необходимостта от подобряване на достъпа до финансиране и от допълнително улесняване на използването на финансови инструменти.

22. ПОДЧЕРТАВА, че земеделието в райони с природни ограничения изисква повече усилия, докато поддържането на селскостопанската дейност и човешкото присъствие са изрично необходими за екологичното, социалното и икономическото равновесие на тези райони. Следователно земеделските стопани могат да бъдат компенсирани за своите усилия, направените допълнителни разходи и пропуснатите приходи в тези райони.
23. ПРИЗНАВА специфичните селскостопански характеристики и нужди на островите и островните държави, районите с висока гъстота на населението, планинските райони, отдалечените региони, северните региони и в съответствие с член 349 от ДФЕС най-отдалечените региони на ЕС, които изискват специално третиране.

Модел на изпълнение, съобразен със земеделските стопани

24. ОТЧИТА, че основаният на качеството на изпълнението модел на усвояване на средствата по ОСП предоставя на държавите членки гъвкавост и поради това следва да бъде запазен, но ПОДЧЕРТАВА, че съществуващите правила и процедури са създали ненужна административна тежест и изисквания както за земеделските стопани, така и за националните администрации, поради което ПРИЗОВАВА за по-стратегически, значително по-малко сложни, последователни, лесно приложими и по-благоприятни за земеделските стопани правила във връзка със стратегическите планове по ОСП, като същевременно се гарантира стабилност. НАБЛЯГА НА ФАКТА, че е необходимо основаната на резултати структура на ОСП да се подобри допълнително.
25. НАСТОЙЧИВО ПРИКАНВА за опростяване и ускоряване на процедурата за одобрение и изменение на стратегическите планове по ОСП, като акцентът се постави върху стратегическия им характер с намалена детайлност, което ще даде възможност за бързо приемане и бързи действия в отговор на специфичните нужди и променящите се обстоятелства.
26. ИЗТЪКВА, че по-нататъшното развитие и използване на цифровите технологии следва да бъде насочено към намаляване на административното натоварване както за земеделските стопани, така и за администрациите, чрез все по-голямо подпомагане на мониторинга и контрола, облекчаване на задълженията на земеделските стопани за докладване и документиране и опростяване на изискванията за оценка на качеството.

27. НАБЛЯГА НА ФАКТА, че системата за мониторинг и оценка следва да бъде по-ефективна, прозрачна и опростена по отношение на набора от показатели, нужните подробности за системата за контрол и санкции и оценката на стратегическите планове по ОСП и не трябва да увеличава натиска от проверките на място. СЧИТА, че системата от единични суми следва да бъде преразгледана, особено по отношение на мерките извън обхвата на ИСАК.

Допълнително стимулиране на земеделските стопани да осъществят екологичен преход с цел установяването на по-устойчив селскостопански сектор

28. ИЗТЪКВА решаващата и активна роля на селското стопанство и земеделските стопани в екологичния преход и ПОДЧЕРТАВА, че в областта на селското стопанство ОСП е допринесла най-много за целите на ЕС, свързани с климата и околната среда.
29. ЗАЯВЯВА, че екологичният преход може да се осъществи единствено в партньорство със земеделските стопани, поради което ИЗТЪКВА, че те трябва да бъдат стимулирани по подходящ начин и привлечени да възприемат екологично отговорни селскостопански производствени практики, като получават възнаграждение за извършваните от тях екосистемни услуги, което е извън разходите и пропуснатите приходи.
30. ПРИЗНАВА, че правилното функциониране на екосистемите и тяхното опазване са от решаващо значение за гарантиране на продоволствената сигурност, поради което е неизбежно ОСП да продължи да допринася за прехода на селскостопанския сектор към по-устойчиви практики, спомагащи за постигането на целите на ЕС в областите на климата, биологичното разнообразие, околната среда, биологичното земеделие, хуманното отношение към животните и на други цели за устойчивост, и ПРИПОМНЯ необходимостта да се осигури правилният баланс между икономическата, социалната и екологичната устойчивост, което ще направи приноса за екосистемните услуги привлекателен.
31. ПРИПОМНЯ факта, че емисиите от селското стопанство се дължат и на естествени процеси, поради което селскостопанският сектор има естествени ограничения за намаляване на емисиите на парникови газове. ИЗТЪКВА, че за намаляване на емисиите на парникови газове от селското стопанство могат да спомогнат решения, подкрепени от научните изследвания и иновациите.

32. ПРИПОМНЯ, че спазването на определени стандарти за обвързаност с условия представлява предизвикателство за някои земеделски стопани, поради което ИЗТЪКВА необходимостта от адаптиране на правилата, за да може тяхното прилагане и спазване да бъдат по-лесни за земеделските стопани.
33. ПРИПОМНЯ, че екосхемите бяха въведени, за да се увеличи приносът на сектора за целите в областите на климата, околната среда и хуманното отношение към животните, и ПРИЗОВАВА за засилване на ролята на тези мерки като основен инструмент за екологичния преход на първия стълб. ИЗТЪКВА, че за пълноценното използване на техния потенциал следва да се проучат възможности за рационализиране и опростяване на изискванията с цел улесняване на практическото прилагане, като същевременно на държавите членки се предостави нужната гъвкавост, за да вземат под внимание своите особености.
34. ОТЧИТА, че доброволните мерки в областта на агроекологията и климата от втория стълб, заедно с основан на стимули подход, представляват ключов инструмент за опазване на околната среда и насърчаване на устойчиви селскостопански практики и поради това следва да бъдат доразвити.
35. СЧИТА, че е необходимо земеделските стопани да бъдат стимулирани и подпомагани да използват иновативни, интелигентни технологии, както и да възприемат агроекологични практики и практики за улавяне на въглероден диоксид в земеделието, които могат да допринесат допълнително за постигане на целите в областите на климата и околната среда и да улеснят екологичния преход.

Управление на рисковете и справяне с кризи за постигане на устойчиво на кризи селско стопанство в ЕС

36. ПРИПОМНЯ, че нарастващият брой природни и свързани с пазара кризи, като например извънредните метеорологични явления, по-честите и интензивни болести по животните и вредители по растенията, високите разходи за влагане, смущенията, произтичащи от външни пазарни сътресения, причиниха сериозни загуби и щети и значително влошиха конкурентоспособността и устойчивостта на сектора.
37. ИЗТЪКВА необходимостта от по-голяма осведоменост, по-добро адаптиране към изменението на климата, по-нататъшно насърчаване на мерките за предотвратяване на риска и на подготвеността на земеделските стопани в областта на климата, както и от приемане на подходящи инструменти и стратегии за управление на риска, като същевременно не се възпрепятстват основаните на пазара решения. ПОСОЧВА, че средствата за управление на риска следва да бъдат доразвити, за да се повиши устойчивостта на сектора и да се обхване широк набор от гъвкави мерки за застрахователни и взаимоспомагателни фондове, които са привлекателни за бенефициерите.

38. ОТЧИТА, че водата е основен ресурс за селскостопанското производство, и ИЗТЪКВА, че е важно да се повиши устойчивостта на водните обекти, да се увеличат наличните водни ресурси и да се засили тяхното управление в ЕС. НАСЪРЧАВА Комисията да взема под внимание селскостопанските особености в текущите и бъдещите инициативи, свързани с водата.
39. ИЗТЪКВА необходимостта от подобряване на съществуващата рамка на политиката при кризи, като се въведат по-гъвкави правила, даващи възможност на държавите членки и на Европейската комисия да реагират бързо, ефикасно, прозрачно и недискриминационно в кризисни ситуации с цел смекчаване на неблагоприятните последици за селскостопанския сектор.
40. ПРИЗОВАВА да се предостави по-голяма гъвкавост на държавите членки при използването на инструментите на ОСП, за да могат да реагират в регионални или национални кризисни ситуации.
41. СЧИТА, че Регламентът за ООП предоставя подходящ набор от правни инструменти за подпомагане на земеделските стопани, засегнати от различни видове кризисни ситуации, но ИЗТЪКВА необходимостта от по-бързи и опростени процедури за предоставяне на извънредна подкрепа на земеделските стопани.

Селско стопанство, основано на обусловено от научните изследвания и иновациите знание, за осъществяване на екологичния преход

42. ПОДЧЕРТАВА, че научните изследвания и иновациите са основен двигател на устойчивото и конкурентоспособно производство и преработка на селскостопански храни и играят първостепенна роля за трайното осигуряване на безопасна, здравословна и питателна храна на достъпни цени.
43. ОТЧИТА важната роля и ефективността на системите за знания и иновации в селското стопанство (AKIS) за напредъка на основано на знания селско стопанство, както и значителния напредък на мрежата на ЕС по ОСП за укрепване на системата от знания за околната среда и климата.
44. ПОДЧЕРТАВА ролята на кръговата икономика и биоикономиката за подпомагане на ефективното използване на биологични ресурси, иновативни методи и природосъобразни практики в подкрепа на екологичния преход на селското и горското стопанство и ОТЧИТА значението на ОСП в това отношение. ИЗТЪКВА, че новата ОСП следва още повече да насърчава, диверсифицира и интегрира използването на биомасата като основен източник на възобновяем въглерод.

45. ОТЧИТА финансовите трудности при инвестирането в иновации и ОТБЕЛЯЗВА, че липсата на достъп до знания възпрепятства внедряването на различни устойчиви технологии. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от приложни научни изследвания, технически решения и иновации, които отговарят на многообразието на сектора, за да има резултат от тях, и земеделските стопани, горските стопани и други заинтересовани страни в селските райони да бъдат ангажирани по-активно в процеса на иновации.

46. ПРИКАНВА новата Комисия да вземе предвид тези заключения при изготвянето на визията за селското стопанство и храните през първите 100 дни от своя мандат.

47. ПРИЗОВАВА новата Комисия да вземе предвид тези заключения при изготвянето на законодателните предложения относно общата селскостопанска политика за периода след 2027 г. и ИЗТЪКВА необходимостта от своевременното им приемане, за да се осигури достатъчно време за процедурата за съвместно вземане на решение.

ПРИПОМНЯ, че съзакондателите носят политическата отговорност за отнасящите се до политиката решения, които се съдържат в законодателните мерки относно ОСП.
